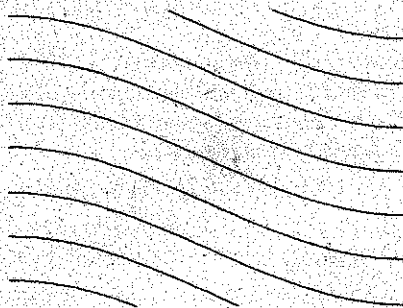

Andragoški center Republike Slovenije
Slovene Adult Education Centre

NOVIČKE

MAREC 1993 / 3

▲ **DOMA IN V SVETU** ● Delavnica o poklicnem izobraževanju odraslih ● Izobraževanje odraslih kot dejavnik razvoja Slovenije ● Dnevi slovenskega izobraževanja ● Programi usposabljanja za življenjsko uspešnost na kmetijskih območjih ● Obisk z Dunaja ● Seja strokovnega sveta ● Javna razpisa Ministrstva za šolstvo in šport ● Spremembe v Evropskem uradu ▲ **KAJ MENITE?** ● Znanje, kadri in delovni sistemi ▲ **SPOTI** ● Z obiska na visokih ljudskih univerzah v deželi Baden - Württemberg ● Priznavanje dozdašnjega in izkušenskega znanja v Angliji ▲ **OČI KRITIKE** ● Pravilnik o napredovanju v nazive v osnovnem in srednjem šolstvu ▲ **PRIPRAVLJAMO** ● Srčanja ob petkih ● Posvet izobraževanje brezposelnih v Sloveniji ● Usposabljanje učiteljev ● Odzivi na razpis za študijske krožke ▲ **PONUJAJO VAM** ● Prosojnica pri izobraževanju ● Konferenca o računalniškem izmenjavanju podatkov ▲ **NOVOSTI IZ KNJIŽNICE ACS**

Izdajatelj: Andragoški center Slovenije, Urednik: Peter Monetti

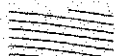

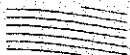
PROGRAMSKA ZASNOVA NOVIČK

- Novičke so skupni informativni bižen za izobraževanje odraslih v Sloveniji. Z Novičkami želimo zboljšati informiranost vseh, ki delamo na tem področju ali pa smo kakor koli povezani z izobraževanjem in učenjem odraslih v Sloveniji.
- Uporabniki in naročniki Novičk so lahko posamezniki in organizacije; tisti, ki se ukvarjajo z izobraževanjem in učenjem odraslih poklicno, in tudi tisti, ki delajo to prostovoljno (v društvih, strokovnih, verskih, političnih in drugih prostovoljskih organizacijah).
- Z vsebinsko zasnovi predvidevamo, da bomo v Novičkih objavljali tele vrste informacij o izobraževanju in učenju odraslih doma in v svetu:
 - opis in prikaz dogodkov in dejavnosti v izobraževanju odraslih;
 - razvojne, raziskovalne in druge programe in projekte;
 - sporočila o organizacijah, njihovih potrebah, načrtih in dejavnosti;
 - podatke o izobraževalnih programih in razvoju programov;
 - sporočila o politiki in strategiji izobraževanja odraslih;
 - novice v upravljanju in zakonodaji;
 - statistične podatke;
 - mnenja, stališča in predloge;
 - podatke in informacije o možnostih in virih za učenje;
 - podatke o napovedanih prireditvah, posvetih, publikacijah in drugih strokovnih dogodkih;
 - prikaze novih knjig, člankov ter didaktičnih in drugih gradiv ter novice s knjižnega trga;
 - novice iz naših knjižnic, predvsem iz knjižnice ACS.
- V Novičkih bomo objavljali kratke, jedrnate, objektivne in nepristranske informacije.
- Novičke izhajajo praviloma vsak mesec, gradivo za posamezno številko zbiramo do 15. v mesecu. Za stik s tujino bomo štirikrat na leto izdali Novičke v angleškem jeziku.
- Uporabniki prejemajo Novičke brezplačno. Tako bo tudi v prihodnje, če bomo lahko stroške za njihovo izdajanje poravnali iz javnih sredstev za izobraževanje odraslih.
- Novičke ureja in izdaja Informacijsko središče ACS. Odgovorni osebi: mag. Vida A. Mohorčič Špolar - vodja Informacijskega središča in Peter Monetti - urednik Novičk.

Vsi, ki želite prejemati več izvodov Novičk, nam to sporočite.

Urednik

Vabilo k sodelovanju

Dragi sodelavci!

V vsaki številki *Novičk* je na drugi strani predstavljena njihova vsebinska zasnova. V njej smo napisali, kaj nameravamo objavljati. Da smo vsebino dobro zasnovali in da so vam *Novičke* všeč, ste nam že večkrat povedali, tudi na sejmu Učila '93. Mi pa si želimo več. Ne samo da bi vam bile *Novičke* všeč, temveč da bi v njih objavljali tudi vi.

Če se spomnite prve številke, novembra 1992, smo na tretji strani predstavili rubrike, v katere bomo povezovali prispevke. Rubrika **Kotiček je vaš** je namenjena izključno sodelavcem iz organizacij, ki se ukvarjajo z izobraževanjem in učenjem odraslih. Upali smo, da boste v njej opisovali, kaj delate, česa si želite in kakšne težave imate pri delu. Na žalost je ta rubrika vse prevečkrat prazna.

Mi pa si želimo, da bi bilo drugače. *Novičke* naj bi bile res naše, v pomoč pri urejanju naših skupnih skrbi, za naše skupno veselje in obveščenost. Takšne pa so lahko samo takrat, kadar je krog sodelavcev večji. Veseli bomo vaših prispevkov in verjemite, v zadovoljstvo bodo tudi vsem, ki delajo na podobnih mestih kot vi.

Odgovorna urednica: mag. Vida A. Mohorčič Špolar

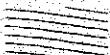

DOMA IN V SVETU

Delavnica o poklicnem izobraževanju odraslih

V četrtek, 25. februarja 1993 se je v Andragoškem centru Slovenije v delavnici o poklicnem izobraževanju odraslih srečalo okoli 30 strokovnjakov iz Slovenije, ki se ukvarjajo z razvojem izobraževanja in učenja odraslih, še posebno poklicnega izobraževanja in izobraževanja zaposlenih. Delavnica je bila namenjena izmenjavi mnenj in izkušenj ter dogovoru o nadaljnjem delu. Izhodišče za pogovor je bilo gradivo, ki ga je pripravil Andragoški center Slovenije in je nastalo kot rezultat projekta Sistemsko urejanje poklicnega izobraževanja odraslih v Sloveniji.

Delo samo je potekalo v treh problemskih sklopih: Teoretična in strokovno-konceptualna izhodišča; Organizacijska in programska mreža ter Sistemska in normativna ureditev poklicnega izobraževanja odraslih v Sloveniji.

Cilj delavnice je bil oblikovati skepe in priporočila za nadaljnje delo v tem projektu ter izdelati predloge za sistemsko urejanje poklicnega izobraževanja odraslih v Sloveniji.

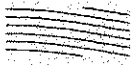
Delavnica pomeni korak naprej pri nadaljnjemu oblikovanju sistema poklicnega izobraževanja in v tem poklicnega izobraževanja odraslih v Sloveniji. Dosežen je bil dogovor o tem, kaj naj zakonodaja za odrasle na tem področju določa. Dogovorili smo se, da mora celotno izobraževanje odraslih urejati en sistemski zakon, Zakon o poklicnem izobraževanju pa naj bi poleg poklicnega izobraževanja mladine urejal tudi vsa tista področja, ki jih je mogoče urediti enotno za odrasle in mladino (npr. obveznosti socialnih partnerjev na tem področju, poti vključevanja področja dela v oblikovanje in izvajanje politike poklicnega izobraževanja, standarde znanja na posameznih ravneh izobraževanja, preverjanje in ocenjevanje znanja itn.). Glede certifikatnega sistema, ki ga poznajo druge države, so se udeleženci strinjali, da je to področje dela, celoten sistem pa mora omogočati povezovanje sistema dela in izobraževanja. Programiranje v izobraževanju odraslih naj bo prožno, standardi znanja pa vnaprej določeni.

Primeri iz drugih držav kažejo, da javna uprava poskrbi za tisti del poklicnega ali drugega izobraževanja, ki je v njeni pristojnosti: za zakonodajo, financiranje in spodbude (materialne ali nematerialne), ki jih država lahko ureja. In tako naj bi bilo tudi v Sloveniji. Tudi v naši državi bomo morali dodelati sistem socialnega partnerstva v izobraževanju tako, da bodo obveznosti in pristojnosti države, področja dela in sindikatov jasne. Organizacijska in programska mreža za poklicno izobraževanje naj bo gospodarna in smotrna. Izrabiti je treba zmogljivosti, ki so na voljo, razviti mehanizme, ki bodo preprečevali sedanje zapiranje v lastne okvire, in doseči sodelovanje. Zato smo podprli idejo o regijskih izobraževalnih centrih, ki naj bi ne predstavljali novih ustanov, ampak razvijanje možnosti (tudi) poklicnega izobraževanja za podjetja, ki te dejavnosti nimajo, ali za zadovoljevanje potreb regije ob že obstoječi ustanovi. Pri tem se je vsekakor treba opreti na analizo stanja in potreb.

Glede oblikovanja programov je bilo poudarjeno, da je treba znova navezati stike z gospodarstvom. Takšne povezave so v preteklosti že delovale, ko pa so bile pretrgane, so močno oslabei stiki med panogami in izobraževalnim sistemom; ti pa so nujni, če želimo, da se bosta področji dela in izobraževanja bolje povezali. Usklajevanje na vseh ravneh pa je dandanes več kot nujno.

Gotovo je, da vseh vprašanj ni mogoče obravnavati v eni sami delavnici. Zato smo se udeleženci dogovorili, da se bo delo pri razvijanju poklicnega izobraževanja odraslih nadaljevalo, Andragoški center Slovenije pa bo še naprej takšno delo spodbujal in organiziral.

Mag. Vida A. Mohorčič Špolar, ACS

Izobraževanje odraslih kot dejavnik razvoja Slovenije

V prejšnji številki Novičk smo poročali o faznem raziskovalnem poročilu, ki smo ga pripravili v Centru, in objubili, da bomo o vsebini posameznih prispevkov podrobneje poročali. Danes predstavljamo del projekta Ocenjevanje potreb po formalnem izobraževanju na nacionalni, regionalni in panožni ravni, in sicer tisti del, ki govori o izobrazbeni sestavi zaposlenih v Sloveniji.

Ko smo podprojekt pripravljali, smo predvidevali, da bomo tovrstno ocenjevanje temeljili na statističnih podatkih o:

- demografskih gibanjih (podatki iz popisa prebivalstva o izobrazbi in starosti)
- dejanski izobrazbeni strukturi zaposlenih
- zahtevani izobrazbi za delovna mesta

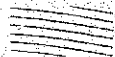
ter na usmeritvah iz dokumentov o globalnem družbenem razvoju na nacionalni ravni in za posamezne dejavnosti za 90. leta. Tega na žalost nismo mogli upoštevati, ker se gradivo še pripravlja.

Pri izdelavi projekta so sodelovali različni strokovnjaki s prispevki:

- Analiza izobrazbene sestave prebivalstva Slovenije po planskih regijah glede na starost in spol ter primerjavo s stanjem leta 1981
- Analiza izobrazbene sestave zaposlenih po panogah in regijah za leta 1986, 1988 in 1991
- Teoretična izhodišča za analizo izobrazbene sestave delovnih mest in izobraženosti delavcev
- Primerjavo med izobrazbenimi zahtevami dela in dejansko izobrazbo delavcev po panogah in dejavnostih

Izobrazbena sestava zaposlenih temelji na podatkih, ki jih organizacije sporočajo Zavodu Republike Slovenije za statistiko z obrazcem RAD. Vidne so precejšnje razlike v izobrazbi tako med območji v Sloveniji kot tudi med panogami. Če primerjamo izobrazbene zahteve delovnih mest in dejansko izobrazbo zaposlenih v letu 1992, ugotovimo:

	Mesta, na katerih so potrebni	Dejansko stanje
nekvalificirani delavci	8.58%	20.91%
prilučeni delavci	13.85%	1.47%
kvalificirani delavci	32.99%	29.67%
delavci s srednjo iz.	26.54%	24.30%
delavci z višjo iz.	8.91%	6.87%
delavci z visoko iz.	8.50%	6.21%
magistri	0.36%	0.34%
doktorji znanosti	0.27%	0.22%

Podatki kažejo, da so še zmeraj največje razlike pri nekvificiranih delavcih - preveč jih je. Premalo je, vsaj glede zahtev delovnih mest, vseh drugih izobrazbenih profilov. V posameznih panogah in dejavnostih ni bistvenih razlik v primerjavi s slovenskim poprečjem. Verjetno se bo z novo organizacijo podjetij in zavodov ter konsolidacijo gospodarstva stanje izboljšalo. V veliki večini primerov pomeni to tudi spreminjanje zahtev dela in zmanjševanje števila delovnih mest izobrazbeno nižjih zahtevnostnih kategorij. Strokovnjaki s tega področja in tudi sodelavci v podjetjih in panogah to že napovedujejo, hkrati pa dodajajo, da bo potrebno dodatno izobraževanje zaposlenih, predvsem izobraževanje za razvoj.

Če vpletemo še evropsko razsežnost in pod tem razumemo razvitejše države, združene v organizaciji OECD, je skupna značilnost njihovih razvojnih usmeritev v bistvenem zmanjšanju deleža zaposlenih brez temeljne strokovne in poklicne izobrazbe in bistvenem povečanju deleža zaposlenih, ki bodo imeli višjo in visoko izobrazbo.

Mag. Vida A. Mohorčič Špolar, ACS

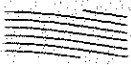

Dnevi slovenskega izobraževanja

Med dogodki in prireditvami, ki se jih bomo radi spominjali, je vsekakor sejem Dnevi slovenskega izobraževanja, na katerem je bilo izobraževanje odraslih prvič predstavljeno organizirano, bogato in zelo raznoliko. Lahko rečemo, da "sejem bil je živ". Vsem razstavljalcem se zahvaljujemo za sodelovanje. Lepo smo se skupaj predstavili slovenski javnosti, ki je bila vse dni že kar množično navzoča na sejmu. Veselilo nas je to, da je bil tudi obsejemski program strokovno bogat in presenetljivo dobro obiskan. Velika dvorana je bila zmeraj polna, časa za razpravljanje in pogovore pa je zmanjkovalo, ker smo hoteli ustreči vsem in jim dati priložnost, da svoje programe in dejavnost podrobneje predstavijo. Danci in Avstrijci, ki so prireditvi dodali mednarodno razsežnost, so bili zadovoljni tako z organizacijo kot obiskom in želijo z nami sodelovati tudi v prihodnje. Na prostoru, ki nam je bil na voljo smo se spoznali in bolje seznanili, in tudi to je eden od ciljev takšne prireditve.

Ker pa je leto hitro naokrog naj končam s povabilom: znova vas vabimo k sodelovanju na naslednjih Dnevih Slovenskega izobraževanja! Do takrat pa v ACS zbiramo vaše zamisli, pobude in želje, vse samo zato, da bi lahko še bolje predstavili izobraževanje odraslih na Slovenskem.

Maša Stavanja, ACS

Posvet in delavnica o programih usposabljanja za življenjsko uspešnost na kmetijskih območjih

Na ACS smo 11. marca 1993 skupaj z Republiško upravo za pospeševanje kmetijstva (RUPK) pripravili posvet in delavnico Programi usposabljanja za življenjsko uspešnost (UŽU) na kmetijskih območjih.

Na posvet in delavnico je prišlo 27 udeležencev, večinoma kmetijskih svetovalk in svetovalcev iz enot: Murska Sobota (4), Celje (2), Grosuplje (1), Domžale in Kamnik (1), Kranj (1), Škofja Loka (2), Novo mesto (3), Tržič (1), Logatec in Vrhnika (1), Maribor (1), Ptuj (1) in Lenart (1), in iz RUPK, Ljubljana (2). Posveta in delavnice pa so se udeležili tudi zastopniki ZLUS (1), Ljudske univerze Lenart (1), podjetja Mi Amigo (1) in ACS (3).

Posvet in delavnica sta bila namenjena seznanjanju kmetijskih svetovalcev s problemom funkcionalne pismenosti. Na posvetu smo predstavili:

- Cilje sodelovanja med Republiško upravo za pospeševanje kmetijstva in ACS
- Vlogo kmetijskih svetovalk in svetovalcev v programih UŽU
- Opravljene programe za življenjsko uspešnost v Škofji Loki, Žalcu in Murski Soboti
- Osebnostne probleme funkcionalne pismenosti.

V delavnici smo oblikovali nekaj predlogov za prilagoditev obstoječih programov UŽU udeležencem s kmetijskih območij.

Z RUPK in kmetijskimi pospeševalci smo se dogovorili za nadaljnje sodelovanje pri pripravljanju programov za kmetijska območja. O sodelovanju bomo še poročali.

Alenka Janko

Obisk z Dunaja

V ponedeljek, 15. marca 1993, je obiskala Andragoški center gospa Melinda Roberts, zastopnica OSB organizacije z Dunaja, da bi se pogovorili o možnostih sodelovanja.

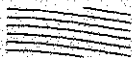
OSB je organizacija, ki se ukvarja večidel s svetovanjem za potrebe trga dela. Nekaj denarja pridobiva tudi iz državnega proračuna in še posebej za mednarodno sodelovanje, povečini z državami Vzhodne

Evrope. Tako so po Ministrstvu za delo poiskali stik tudi s Slovenijo. Z Republiškim zavodom za zaposlovanje so začeli sodelovati že lani, sodelovanje pa se bo nadaljevalo tudi v letu 1993.

Stik s to organizacijo je navezal tudi ACS. Za začetek bo organizacija OSB sodelovala na posvetu izobraževanje brezposelnih v Sloveniji, ki bo od 7. do 9.4.1993 na Bledu. Poslali bodo najmanj dva strokovnjaka s tega področja iz Avstrije ter zanj poravnali tudi stroške.

O mogočih oblikah nadaljnega sodelovanja se bomo še pogovarjali, novosti pa sporočali tudi v Noviškah.

Mag. Tanja Vilič Klenovšek, ACS

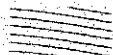

Seja Strokovnega sveta RS za vzgojo in izobraževanje

Dne 4. marca 1993 so na seji Strokovnega sveta RS za vzgojo in izobraževanje med drugim obravnavali tudi program dela komisije za izobraževanje odraslih. Komisija je opredelila tele svoje naloge:

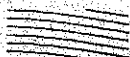
- pomaga pri povezovanju šolskega sistema in izobraževanja odraslih ter medsebojnem usklajevanju
- podpira in daje strokovno podlago za ustrezno nacionalno politiko na področju izobraževanja odraslih
- ugotavlja prednostna področja za razvoj in razmere izobraževanja odraslih
- ohranja pregled, pospešuje razvoj in usklajuje mrežo andragoških ustanov
- pripravlja izbor najbolj potrebnih programov in segmentov izobraževanja odraslih
- oblikuje standarde in merila za programe in andragoške ustanove ter daje mnenje o standardih in normativih za opravljanje javne službe v izobraževanju odraslih
- pregleduje in ocenjuje programe, predložene v verifikacijo
- obravnava in presoja primernost tujih izobraževalnih programov pred vključitvijo v našo izobraževalno ponudbo.

Strokovni svet je sprejel predlagana izhodišča za delo komisije s pripombo, da je treba naloge uskladiti s poslovníkom in podprl prizadevanja za razvoj izobraževanja odraslih. Ugotovil je, da je treba odpraviti pomanjkljivosti, ki se se doslej pokazale v izobraževanju odraslih. Med drugim je poudaril potrebo po razvijanju izobraževanja za brezposelne. Ugotovil je tudi, da se je treba dogovoriti o delitvi in vsklajevanju dela s področja izobraževanja odraslih med strokovnim svetom, ministrstvom za

delo in šolstvo, Zavodom RS za šolstvo in šport, ACS in drugimi institucijami, ki delujejo na tem področju. Podprl je okrepitev strokovnega dela za izobraževanje odraslih tako na Ministrstvu za šolstvo in šport kot na Zavodu.

Sonja Klemenčič, ACS

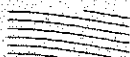
Javna razpisa Ministrstva za šolstvo in šport

Ministrstvo za šolstvo in šport je pred nedavnim objavilo pomembna javna razpisa, ki zadevata tudi izobraževanje odraslih.

Prvi se imenuje Javni razpis s poprejšnjim ugotavljanjem sposobnosti za izvajanje programov nenehnega strokovnega izobraževanja in spopolnjevanja pedagoških delavcev v Republiki Sloveniji v šolskem letu 1993/94. Objavljen je bil v Uradnem listu Republike Slovenije, 12. marca 1993, in Šolskih razgledih, 8. marca 1993. Razpis govori o sofinanciranju programov izobraževanja, spopolnjevanja in usposabljanja pedagoških (in tudi andragoških delavcev). Prijave je treba oddati v 30 dneh po objavi razpisa, pripravljene pa morajo biti v skladu z Metodologijo za izvajanje programov nenehnega strokovnega izobraževanja in spopolnjevanja pedagoških delavcev v Republiki Sloveniji, ki jo dobite na Ministrstvu za šolstvo in šport, Ljubljana, Aškerčeva 9 (vložišče).

Drugi razpis je bil objavljen v isti številki Šolskih razgledov in časniku Delo. Vsebuje dve točki, in sicer Natečaj za subvencioniranje strokovne in mladinske periodike (tudi zborniki!) ter Natečaj za subvencioniranje zvez in društev. Pogoji sodelovanja so opisani v razpisu, prijave pa je bilo treba oddati do 25. marca 1993.

Sonja Klemenčič, ACS

Mednarodna delavnica o politični ekonomiji izobraževanja odraslih

Afriška zveza za izobraževanje odraslih (The African Association for Adult Education - AALAE) je organizirala od 20. do 24. julija 1992 v Mombasi v Keniji mednarodno delavnico. Na njej so izo-

